

शिवसताक्षी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ६) झापा, कार्तिक १५ गते, २०७९ साल (संख्या २

भाग २

शिवसताक्षी नरपालिकाको बजार व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९

नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७९-०७-०२

प्रमाणिकरण मिति: २०७९-०७-१५

शिवसताक्षी नगरपालिका बजार व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९

परिच्छेद: १ प्रस्तावना

प्रस्तावना: नगरबासिहरूको आवश्यकता परिपूर्ती गर्ने उदेश्यकासाथ स्थापना भएका स्थानीय बजार व्यवस्थापन गर्न तथा उपभोक्ताको हक, हित र अधिकारको संरक्षण गर्ने व्यवस्था गर्न वान्छनीय भएकोले, नगरपालिकाले नेपालको संविधान, २०७२ को अनुसुची-८ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११(२ज) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी शिवसताक्षी नगर कार्यपालिकाले यो निर्देशिका बनाएको छ ।

१. सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-

(क) यस निर्देशिकाको नाम: “शिवसताक्षी नगरपालिकाको बजार व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९” रहनेछ ।

(ख) यो निर्देशिका शिवसताक्षी नगरपालिकाको कार्यपालिकाले स्वीकृत गरी प्रमाणीकरण भइ राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,

- (क) “संविधान” भन्नाले नेपालको संविधान २०७२ सम्झनु पर्छ ।
- (ख) “स्थानीय तह” भन्नाले शिवसताक्षी नगरपालिका सम्झनुपर्छ ।
- (ग) “कार्यपालिका” भन्नाले शिवसताक्षी नगरपालिकाको नगरकार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।
- (घ) “प्रमुख” भन्नाले शिवसताक्षी नगरपालिकाको नगर प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ङ) “उपप्रमुख” भन्नाले शिवसताक्षी नगरपालिकाको उपप्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।
- (च) “सदस्य” भन्नाले शिवसताक्षी नगरपालिकाको कार्यपालिका सदस्यलाई सम्झनु पर्छ ।
- (छ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भन्नाले शिवसताक्षी नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ज) “विषयगत शाखा ” भन्नाले नगरपालिकाको कार्य विभाजन नियमावली बमोजिमको विषयगत शाखालाई सम्झनु पर्छ ।
- (ञ) “निर्देशिका” भन्नाले शिवसताक्षी नगरपालिकाको बजार व्यवस्थापन निर्देशिका-२०७९ सम्झनु पर्दछ ।
- (ट) “नगरपालिका” भन्नाले शिवसताक्षी नगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।
- (ठ) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ सम्झनु पर्दछ ।
- (ड) “व्यापारिक सामान” भन्नाले विक्री गर्ने प्रयोजनका लागि राखिएका सामानलाई जनाउनेछ ।
- (ढ) “निर्माण सामाग्री” भन्नाले घर, टहरा, सपिङ्ग कम्पलेक्स, अपार्टमेन्ट, पर्खाल आदि निर्माण गर्न प्रयोग हुने सामाग्री जस्तै इटा , ढुंगा, रोडा, बालुवा, सरिया, कर्कटपाता, पाइप, सिमेन्ट, छड आदिलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ण) “कालो सूचि” भन्नाले यसै निर्देशिका वमोजिम तोकिएको निर्देशिका पु र्याई अद्यावधिक गरिएको सूचि सम्झनु पर्दछ ।
- (त) “बजार” भन्नाले नगरबासीको आवश्यकता परिपुर्ति गर्ने उदेश्यकासाथ स्थापना भएका स्थानीय बजार, हाटबजार, कृषि बजार लगायतका अन्य मालसामा वा सेवा विक्री वितरणहुने केन्द्र सम्झनु पर्दछ
- (थ) “वडा सचिव” भन्नाले वडा कार्यालयको वडा सचिव सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद: २ बजार व्यवस्थापन

३. नगर बजार व्यवस्थापन समितिको गठन:-

- (१) नगरको बजार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य सुचारु एवम् सुव्यवस्थित ढंगले सञ्चालन गर्न नगरपालिकामा देहाय अनुसारको बजार व्यवस्थापन समिति गठन गरिनेछ ।

- (क) नगर प्रमुख/उपप्रमुख - संयोजक
- (ख) कार्यपालिकाले मनोनयन गरेका कार्यपालिका सदस्यहरु १ महिला सहित -२ जना सदस्य
- (ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत- सदस्य
- (घ) प्रतिनिधि शिवसताक्षी उद्योग वाणिज्य संघ - सदस्य
- (ङ) प्रतिनिधि निर्माण व्यवसायी संघ शिवताक्षी -सदस्य
- (च) प्रतिनिधि शिवसताक्षी होटल व्यवसायी समिति - सदस्य
- (छ) इलाका प्रशासन कार्यालयका अधिकृत प्रतिनिधि - सदस्य
- (ज) प्रतिनिधि स्थानीय इलाका प्रहरी कार्यालय प्रमुख सदस्य
- (झ) स्थानीय ट्राफिक प्रहरी प्रमुख सदस्य
- (ञ) बजार अनुगमन र उपभोक्ता हित संरक्षण शाखा प्रमुख-सदस्य सचिव

(२) बजार व्यवस्थापन समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ । बैठक संयोजकको आदेशले सदस्य सचिवले बोलाउने छ । आवश्यकता महसुस भएमा व्यवस्थापन समितिको बैठक जुनसुकै समयमा पनि बोलाउन सकिनेछ ।

४. नगर बजार व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:-

- (क) बजार व्यवस्थापनका लागि आवधिक तथा वार्षिक योजनाहरु तर्जुमा , कार्यान्वयन, अनुगमन मूल्याङ्कन र समीक्षा गर्ने ।
- (ख) बजार व्यवस्थापन कार्यका लागि अभियान र चेतनामूलक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- (ग) सचेतनामूलक विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न श्रोतको व्यवस्थापन गर्ने ।
- (घ) बजार व्यवस्थापनमा गैर सरकारी संस्थाहरु , निजी क्षेत्र र समुदायहरुको समन्वय जनचेतना अभिवृद्धि गर्न नीति तय गर्ने ।
- (ङ) नगरपालिकाले तोकेको क्षेत्रभित्र हाटबजार व्यवस्थापन गर्ने ।

५. स्थानीय बजार व्यवस्थापन समितिको गठन संबन्धी व्यवस्था:

- (१) स्थानीय बजार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य सुचारु एवम् सुव्यवस्थित ढंगले सञ्चालन गर्न देहाय अनुसारको स्थानीय बजार व्यवस्थापन समिति गठन गरिनेछ ।
- (क) स्थानीय भेलावेले मनोनयन गरेको - अध्यक्ष
- (ख) स्थानीय भेलावेले मनोनयन गरेको - उपाध्यक्ष
- (ग) स्थानीय भेलावेले मनोनयन गरेको - कोषाध्यक्ष

(घ) प्रतिनिधि उद्योग वाणिज्य संघ (स्थानीय प्रतिनिधि) - सदस्य

(ङ) स्थानीय बजारमा व्यापार व्यवसाय गर्ने स्थानीय व्यवसायिहरूमध्ये समितिले मनोनित गरेको १ महिला सहित २ जना- सदस्य

(च) वडा सचिव - सदस्य सचिव

स्पष्टिकरण: “स्थानीय भेला” भन्नाले सम्बन्धित वडाको वडाअध्यक्षको अध्यक्षतामा बजारको प्रभावित क्षेत्रका सरोकरवालहरू सहितको आमभेला बुझ्नुपर्दछ । दुबै वडा पर्ने बजारको हकमा जेष्ठ वडाअध्यक्षको रोहोबरमा आम भेला राख्नुपर्नेछ ।

(२) स्थानीय बजार व्यवस्थापन समितिको अनुगमन तथा सुझाव समिति:

क) स्थानीय बजार व्यवस्थापन समितिलाइ अनुगमन साथै आवश्यक राय सुझाव एवं परामर्श दिने साथै आवश्यक अनुगमन गरि नगरस्तरीय बजार व्यवस्थापन समितिलाइ जानकारी गराउने दायित्व वडा समितिको हुनेछ ।

(३) स्थानीय बजार व्यवस्थापन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार

(क) स्थानीय बजारको हित, संरक्षण तथा स्वच्छ बजार व्यवस्थापन लागि समन्वय र सहयोग गर्ने,
(ख) बजारलाई स्वच्छ, प्रतिस्पर्धी र उपभोक्तामैत्री बनाउन उपभोक्ताको हकहितमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरि समन्वय गरि एकाधिकार वा अनुचित व्यापारिक क्रियाकलापको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि नगर बजार व्यवस्थापन समितिलाइ जानकारी गराउने ।

(ग) अत्यावश्यक वस्तुहरूको माग र आपूर्तिको अवस्था सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गरी मागबमोजिम आपूर्ति व्यवस्था सहज र सुलभ बनाउन आवश्यक कार्यहरू गर्ने,

(घ) स्थानीय बजारको माग आपूर्ति व्यवस्थालाई सहज, सुलभ र पहुँच योग्य बनाउन पहलकदमी गर्ने ।

(ङ) उपभोक्ताको हित संरक्षण गर्न आपूर्ति व्यवस्था र उपभोग्य वस्तु वा सेवाको अनुगमन गर्ने,

(च) उपभोक्ता शिक्षा सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने,

(छ) नगरपालिकामा दर्ता/नविकरण नभइ व्यवसाय गर्ने व्यवसायिहरूलाई व्यवसाय दर्ता र नविकरण गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।

(ज) बजारको सरसफाइ, शौचालय, खानेपानी, विद्युत व्यवस्थापन गर्ने,

(झ) बजारमा रहेको अव्यवस्थित सवारी साधन पार्किङलाई व्यवस्थित बनाउने,

(ज) समितिको बैठक कमितीमा मासिक १ पटक बस्ने । समितिको आवश्यकता अनुसार जतिपटक पनी बैठक बस्न सक्नेछ ।

(४) समितिको पदावधी: स्थानीय बजार व्यवस्थापन समितिको पदावधी अधिकतम २ वर्षको हुनेछ । सदस्य सचिव बाहेक एकै व्यक्ती एकै पदमा पुनः समितिमा बस्न पाउने छैन ।

परिच्छेद: ३ व्यवस्थापन र निर्देशन:

६. होटेल, रेष्टुराँ तथा मिठाइ पसल, डेरी र खाद्य किराना कस्मेटिक पसल लगायत सबै किसिमका व्यवसाय गर्ने सञ्चालक र नगरवासीको कर्तव्य:

(१) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ दफा ५८ बमोजिम नगरपालिकामा आफ्नो व्यवसाय दर्ता गराई प्रमाणपत्र लिएको व्यक्तिले मात्र नगरपालिका क्षेत्रमा व्यवसाय सञ्चालन गर्न पाउनेछ । होटेल तथा रेष्टुराँ सञ्चालकको देहाय बमोजिमको कर्तव्य हुनेछ:-

(क) बासी सडेगलेका तथा झिंगा भन्नेका खानेकुरा वा स्वास्थ्यको लागि हानिकारक भनी प्रमाणित रङ, रसायन, म्याद नाघेका औषधि वा खाद्य बस्तु वा अन्य कुनै खाद्य वस्तु प्रयोग गरिएको खानेकुरा, बासी सडेगलेको झिंगा भन्नेका बासी माछा मासु, रोग लागि मरेका पशुपंक्षीको माछा मासु बेचन पाइनेछैन र होटलबाट निस्केको फोहरमैला सार्वजनिक स्थलमा फाल्न पाइने छैन

(ख) होटेल तथा व्यवसाय सफा सुगंध राख्ने, राख्न लगाउनु पर्छ । साना ठूला सबै होटलहरूले नियमानुसार खाद्य अनुज्ञापत्र अनिवार्यरूपमा लिएको हुनुपर्छ । अनुज्ञापत्र नलिइ व्यवसाय गर्न पाउने छैन ।

(ग) होटेल, रेष्टुराँ तथा मिठाइ पसल, डेरी, आइसक्रिम, चना चटपट, पानीपुरी, बरफ आदि समेत र सडकमा विक्री गर्नेले ग्राहकलाई मुनासिब माफिकको दाममा शुद्ध तथा पवित्र खुवाउने ।

(घ) ग्राहकलाई आफूले सक्दो सुरक्षा वा हेर विचार गर्ने, गराउने ।

(ङ) मदिरा विक्री गर्ने होटेलको भित्री भागमा छुट्टै खुवाउने व्यवस्था गर्ने ।

(च) मदिरा बेच्दा वा खुवाउँदा शान्ति सुरक्षाको ख्याल गर्ने । तोकिएको स्थान र समय बाहेक अन्यत्र मदिरा बेचविखन नगर्ने ।

(छ) होटेल लजमा आएका ग्राहकको नाम, नागरिकता, पेशा, आएको मिति र ठेगाना समेतको विवरण लेखाउने ।

- (ज) ग्राहकलाई मदिरा खुवाउँदा होस् हवास हराउने गरी वा ग्राहकले आफूलाई नियन्त्रण राख्न नसक्ने गरी धेरै मात्रामा मदिरा खान खुवाउन पाइनेछैन ।
- (झ) १८ वर्ष मुनिका बालक र मदिराले मातिसकेका व्यक्तिलाई कुनै पनि होटल वा पसलको मालिकले मदिरा बेच्न वा खुवाउन पाइनेछैन ।
- (ञ) १८ वर्ष मुनिका बालकलाई सुर्तिजन्य र मदिराजन्य सामग्री बेच्न पाइनेछैन ।
- (ट) पसल अगाडीको आँगन, फुटपाथ अतिक्रमण गरी धुलो धुवाँ हुने गरी केही पनि पकाउन पाइनेछैन ।
- (ड) होटल तथा रेष्टुराँहरूमा फिल्टर गरेको पिउने पानी व्यवस्थापन गरेर राख्नुपर्छ ।
- (ढ) होटल तथा रेष्टुराँहरूमा पसल र कोठाहरू पर्याप्त मात्रामा हावा र प्रकाश छिर्ने गरी व्यवस्थापन भएको हुनु पर्नेछ ।
- (ण) होटल तथा रेष्टुराँहरूमा काम गर्ने व्यक्तिहरूको लुगा सफा, हात खुटाको नङ काटेको, पसलको भुइँ र पकाउने ठाउँ सजिलोसँग सफा गर्न सक्ने हुनुपर्ने छ ।
- (त) होटल तथा रेष्टुराँहरूमा पकाउने, खाना ल्याउने वेटर, प्याक गर्ने, तौलने व्यतिले टोपी र एप्रोन लगाएको हुनुपर्ने छ ।
- (थ) खाने ठाउँको टेबुल सफा गर्दा एन्टिसेप्टिक औषधिको प्रयोग गर्नुपर्नेछ । खाने , पकाउने र पसलमा प्रयोग हुने औजार तथा भाडाँ सफा गरिसकेपछि त्यसलाई पोटास पानीमा पखालेर मात्र पुनः प्रयोगमा ल्याउनु पर्ने छ ।
- (द) होटल मालिकले आफ्नो होटलमा सार्वजनिक सदाचार वा नैतिकतामा नराम्रो असर पर्ने किसिमका मनोरञ्जन वा त्यस्ता नाच गान देखाउन हुँदैन ।
- (ध) काम गर्ने व्यक्तिहरूको हरेक समय-समयमा स्वास्थ्य परीक्षण गराउनु पर्नेछ । घातक सरुवा रोग लागेको व्यक्तिलाई काममा लगाउन पाइनेछैन ।
- (न) बरफ तथा आइसक्रिम उद्योगले प्रयोग गर्ने पानी ताजा फिल्टर गरिएको हुनुपर्ने छ ।
- (प) खानेकुरालाई राम्रोसँग छोपेर वा जाली भएको दराजमा बन्द गरि राख्नुपर्ने छ ।
- (फ) होटल तथा रेष्टुराँमा शौचालयको समुचित प्रबन्ध हुनुपर्नेछ । तर बिक्री गर्ने , खाने र पकाउने ठाउँदेखि शौचालय उपयुक्त दुरीमा व्यवस्थापन भएको हुनुपर्दछ ।
- (ब) पसल अगाडिको आँगन , फुटपाथ तथा नाला सफा खुलाराख्नु पर्ने छ र निर्माण सामग्री राख्न पाइने छैन ।
- (भ) विद्यार्थी, नगरबासीलाई बाधा हुने गरी रेकर्ड प्लेयर , लाउड स्पीकर तथा चर्को आवाज उत्पादन गर्ने यान्त्रिक वस्तुहरू बजाउनु हुँदैन ।

(म) पसलमा बिक्रि गरिने वस्तुहरुको मुल्य सूची र नगरपालिकाबाट प्राप्त इजाजतपत्र सबैले देख्ने ठाउँमा अनिवार्यरूपमा राख्नुपर्नेछ ।

(य) पसलहरु स्थानीय प्रशासनबाट तोकिएको समयसम्म मात्र खुल्ला राख्न पाइनेछ ।

(र) सडक पेटीतथा फुटपाथमा रोपेको बोट विरुवा तथा फुलहरु नोकसान पार्ने , सार्वजनिक यातायात, पैदलयात्रुलाई कठिनाई पुर्‍याउने वा नगरक्षेत्रको स्वच्छता र सौन्दर्यतामा असर हुने गरी पशुपंछी चौपाय छाडा छाड्न पाइनेछैन ।

(ल) १८ बर्ष भन्दा मुनिका बालबालिकाहरुलाई श्रममा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

(व) फ्रेसहाउस सञ्चालन गर्दा तोकिएको मापदण्ड पूरा गरी सञ्चालन गर्नुपर्ने छ । छिमेकमा दुर्गन्ध आउने गरी खुल्ला ठाउँमा र सडकछेउको फुटपाथमा वा अन्य स्थानमा जिउँदो वा मरेको पशुपंछी राख्न पाइने छैन ।

७. सडक तथा फुटपाथ अवरोध गर्न नपाइने: मुख्य बजार क्षेत्रमा रहेको सडक तथा फुटपाथमा कुनै पनि प्रकारले अवरोध हुने गरी विक्री गर्ने समान झुण्ड्याउने , पाली गाँस्ने, स्ट्यान्डबोर्ड, साइकल मोटर साइकल पार्किङ्ग, वा मोटरसाइकल मर्मत गर्ने काम, ठेला, डोका, नांगलो वा भुँडमा तरकारी, फलफूल वा अन्य व्यापारिक समान राखेर बेचविखन गर्न पाइने छैन । बजार क्षेत्रको सडक आवगमनमा असर हुने गरी निर्माण सामाग्री राख्न पाइने छैन ।

८. कवाडी, फलफूल, तरकारी तथा माछामासु बजार:

(१) नगरपालिकाबाट तोकिएको स्थानमा मात्र तरकारी तथा फलफूल र माछामासुको व्यापार गर्न पाइनेछ ।

(२) नगरपालिकाबाट तोकिएको स्थानमा मात्र कवाडी राख्न पाइनेछ ।

(३) अन्यत्र फूटपाथ, चोक र पैदल तथा सवारी साधन आवत जावतमा अवरोध हुने गरी ठेला , छैठी, नांगलो वा भुँडमा तरकारी, फलफूल वा अन्य व्यापारिक सामान राखेर बेचविखन गर्न पाइने छैन ।

(४) टायर तथा अरु कवाडी सामानमा मुसा सर्प लुक्न सक्ने भएकोले छर छिमेकलाई असर पर्ने गरी टायर तथा अरु कवाड थुपार्न र जलाउन पाइने छैन ।

९. सवारी साधन पार्किङ्ग:

(१) लामो तथा छोटो दूरीमा सेवा दिने सार्वजनिक यातायातका साधनहरु अनिवार्य रूपमा बसपार्क तथा तोकिएको स्थानबाट सञ्चालन हुनु पर्ने छ ।

- (२) नगरपालिकाले निर्धारण गरेको मापदण्ड विपरीत कुनै पनि सवारी साधन पार्किङ्ग गर्न पाइने छैन ।
- (३) नगरपालिकाले निर्धारण गरेको स्थान बाहेक अन्यत्र ठेलागाडाबाट व्यापार गर्न पाइनेछैन ।

१०. ग्यारेज तथा अटोमोबाइल मर्मत केन्द्र:

- (१) नगरपालिकाले निर्धारण तथा निर्माण गरेको अटोमोबाइल मर्मत केन्द्र वा अटो भिलेजमा गाडी तथा यन्त्र मर्मत केन्द्र सञ्चालन गर्न पाइनेछ ।
- (२) पेट्रोलपम्पमा तोकिएको मापदण्ड अनुसार टायर मर्मत केन्द्र सञ्चालन गर्न पाइनेछ ।
- (३) पेट्रोलपम्प सञ्चालन गर्ने अनुमतिमा तोकिएको मापदण्ड अनुसार सार्वजनिक शौचालय सञ्चालन भएको हुनु पर्ने छ ।

११. प्लाष्टिक तथा थर्मकोलबाट बनेका गिलास वा अन्य चिजवस्तुको प्रयोग:

- (१) नेपाल सरकार र नगरपालिकाले निर्धारण गरेको मापदण्ड विपरीत नसड्ने खालका प्लाष्टिक वा थर्मकोलबाट बनेका गिलास, कप, चम्चा, प्लेट, प्लास्टिकका झोला विक्री वितरण वा प्रयोग गर्न पाइनेछैन ।

१२. सहयोग र समन्वय गर्नु पर्ने:

- (१) नेपालमा प्रचलित ऐन , कानून, नगरपालिकाबाट जारी भएका ऐन , कानून, र यो निर्देशिकाको भावना अनुसारको कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण नगरबासी, नगरपालिका अन्तर्गतका सबै निकायमा कार्यरत कर्मचारी र संलग्न व्यक्तिले सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद: ४ कालोसूची

१३. कालो सूचिमा नाम सूचिकृत गरिने:

नेपालमा प्रचलित ऐन, कानून, यस नगरपालिकाबाट जारी भएका अन्य ऐन, कानून, र यो निर्देशिका अनुसार कालो सूचिमा निम्नानुसार व्यक्ति वा संस्थाहरु सूचिकृत गरिने छन् । उजुरी निवेदन , नगर प्रहरी व्यवस्थापन शाखा वा नगरपालिकाको अनुगमन टोली वा प्राविधिकहरुको स्थलगत प्राविधिक प्रतिवेदन उपर चालिएको कारवाहीका आधारमा यो सूचि तयार गरिनेछ । सूचिको जानकारी सबै शाखा तथा वडा कार्यालयहरुमा समेत जानकारी गराइनेछ ।

(क) नगरपालिकाको निर्देशिका वमोजिम मापदण्ड उल्लंघन गर्ने,

(ख) जथाभावी फोहोरमैला फ्याँकेका कारण नगरपालिकाबाट भएको सजाय वा जरिवाना भुक्तानी नगर्ने,

- (ग) कुनै पनि सरसामान सार्वजनिक आवागमनमा अवरोध हुने गरी थुपारेका विषयमा नगरपालिकाका तर्फबाट जारी भएको आदेशको वेवास्ता गर्ने,
- (घ) यस निर्देशिका बमोजिम नगरपालिकाको बाँकी वक्यौता फछ्यौट नगर्ने,

१४. कालो सूचिमा सूचिकृत हुने सूचिबाट हट्ने:

निर्देशिकाको नियम १३ अनुसार कालो सूचिमा सूचिकृत गर्नु पर्ने कारण स्पष्ट भए पश्चात १५ वमोजिम गठित कार्यदलको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट नगरप्रमुख समक्ष पेश गरी कालो सूचिमा सुचिकृत गर्ने निर्णय हुनेछ । तर कालो सूचिमा सुचिकृत गर्नु अघि सम्बन्धित पक्षलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने वा आफ्नो कर्तव्य पालन गर्ने अवसर प्रदान गरिनेछ । त्यसरी कालो सूचिमा नाम सूचिकृत भएको व्यक्ती वा संस्थाको नाम सार्वजनिक गरिने छ । एकपटक कालो सूचिमा सूचिकृत भएको व्यक्तिले आफुलाई लागेको जरिवाना बुझाई अबदेखि यो निर्देशिका र अन्य प्रचलित कानुन विपरित हुने काम गर्ने छैन भनि नगरकार्यपालिकामा लिखत गरेमा नगर प्रमुखले निजको नाम कालो सूचिबाट हटाउने निर्णय गर्न सक्नेछ ।

१५. कालो सूचि कार्यान्वयन कार्यदल गठन: कालो सूचिमा सूचिकृत गर्न तथा सूचिकृत नाम हटाउन आवश्यक सिफारिस गर्न निम्नानुसारको कालो सूचि कार्यान्वयन कार्यदल गठन गरिनेछ ।

- (क) नगर उपप्रमुख - संयोजक
- (ख) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत - सदस्य
- (ग) सम्बन्धित वडाको अध्यक्ष - सदस्य
- (घ) संबन्धित स्थानिय बजार व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष- सदस्य
- (ङ) बजार अनुगमन तथा उपभोक्ता संरक्षण हित शाखा प्रमुख सदस्य सचिव

परिच्छेद: ५ दण्ड सँजाय

१६. सेवा, सुविधा रोक्का हुने:

नियम १३ वमोजिम कालो सूचिमा सूचिकृत तथा तिनका एकाघर तीन पुस्ते भित्रका परिवार सदस्यहरूका लागि नगरपालिका तर्फबाट प्रदान गरिने सबै सेवा , सुविधा एवम् सिफारिस रोक्का गरिनेछ । यो निर्देशिका लागूभए पश्चात् सेवाग्राहीले कुनै आवेदन उजुरी प्रस्तुत गर्दा आफ्नो परिचय खुल्ने नेपाली नागरिकताको प्रमाण पत्र साथै कर चुक्ताको प्रमाण पत्र (एकिकृत सम्पत्ती कर , बहाल कर, व्यावशाय दर्ता/नविकरण) अनिवार्य रुपमा पेश गर्नु पर्ने छ । तत्पश्चात सेवा प्रदान गर्ने सबै शाखा र वडा कार्यालयले कालोसूचि रुजु गरेर मात्र आवश्यक सेवा प्रदान गर्ने छ । तर नेपाली

नागरिकता लिन, आफ्नो नजिकको मृतक नातेदारसँग नाता प्रमाणित प्रमाण पत्र लिन, पंजिकरण सम्बन्धी सेवा तथा विपद्सँग सम्बन्धित सिफारिस लगायतका सेवा प्रदान गर्ने विषयका हकमा भने यो प्रावधान लागू हुने छैन ।

१७. दरपीठ गर्नु पर्ने: विभिन्न निवेदन तथा दरखास्तका विषयमा तत्काल कार्यान्वयनको क्रममा कालो सूचिका कारण तत्काल कार्यान्वयन नहुने भए कारण समेत खुलाई (दरपीठ गरी) सेवाग्राहीलाई तत्काल जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

१८. सजाय:

(१) दफा ६ को खण्ड (क) बमोजिमको कसूर गर्ने व्यक्ति वा संस्थालाई नगरपालिकाले अनुगमनका क्रममा तत्काल पहिलो पटक भए एक हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना, दोस्रो पटक सोही कसूर गरेमा पन्ध्र सय रुपैयाँ सम्म जरिवाना र सोही कसूर तेस्रो वा सो भन्दा बढी पटक गरेमा प्रत्येक पटकको लागि दुई हजार रुपैयाँका दरले जरिवाना गरी फोहरमैला उठाउँदाँ लाग्ने खर्च समेत निजबाट असूल उपर गर्न सक्नेछ ।

(२) दफा ६ को खण्ड (ख) देखि (व) बमोजिमको कसूर गर्नेलाई पहिलो पटक भए नगरपालिकाले पन्ध्र सय रुपैयाँ देखि पाँच हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ । दोस्रो पटक सोही कसूर गरेमा दुइ पाँच सय रुपैयाँ देखि दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना र सोही कसूर तेस्रो वा सो भन्दा बढी पटक गरेमा प्रत्येक पटकको लागि पाँच हजार रुपैयाँका दरले तत्काल जरिवाना असूल उपर गर्न सक्नेछ ।

(३) दफा ७, ८, ९, १० र ११ बमोजिमको कसूर गर्नेलाई पहिलो पटक भए नगरपालिकाले पन्ध्र सय रुपैयाँ देखि पाँच हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्न सक्ने छ । दोस्रो पटक सोही कसूर गरेमा दुइ हजार पाँच सय रुपैयाँ देखि दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना र सोही कसूर तेस्रो वा सो भन्दा बढी पटक गरेमा प्रत्येक पटकको लागि पाँच हजार रुपैयाँका दरले जरिवाना असूल उपर गर्न सक्नेछ । र निर्माण सामाग्री उठाउँदाँ लाग्ने खर्च समेत निजबाट असूल उपर गर्न सक्नेछ साथै यस उपदफा बमोजिमको कुनै कसूरबाट कुनै क्षति भइसकेको भए त्यस्तो क्षति बापतको रकम समेत कसूरदारबाट असूल उपर गर्न सक्नेछ र प्रचलित कानून बमोजिम अनुमति रद्द गर्नको लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) (२) (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनी अनुगमन टोलिले प्रथम पटक लिखत चेतावनी गराउनेछ ।

परिच्छेद: ६ विविध

१९. पुरस्कार दिन सकिने:

(१) नगरलाई स्वच्छ राख्न नवीनतम अवधारणाहरुको विकास गर्ने , त्यस्तो कार्यलाई प्रोत्साहित गर्ने तथा नवीनतम कार्यमा योगदान गर्ने व्यक्ति वा संस्थालाई नगरपालिकाले सम्मान स्वरूप उपयुक्त पुरस्कार दिन सक्नेछ ।

(२) यस निर्देशिकाको प्रतिकूल हुने गरी कार्य गर्ने व्यक्तिको बारेमा प्रमाण सहित उजुरी दिने व्यक्ति , टोल विकास संस्थालाई वडा तथा नगरपालिकाले सम्मान एवं पुरस्कार समेत दिन सक्नेछ ।

२०. सेवा सुविधा तथा ऋण कारोवार रोक्का गर्न सकिने:

(१) यस निर्देशिका बमोजिम तोकिएको सेवा शुल्क नबुझाउने वा बुझाउन अटेर गर्ने व्यक्तिको

नगरपालिकाले उपलब्ध गराउने कुनै सेवा सुविधाको अतिरिक्त खानेपानी , विद्युत तथा टेलिफोन सेवा रोक्का गरिदिन तथा निजको नामको घर जग्गा बिक्री वा कुनै बैंकबाट भैरहेको ऋण कारोवार रोक्का गर्नको लागि नगरपालिकाले सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउन सक्नेछ । तर यसरी लेखी पठाउनु अघि सम्बन्धित व्यक्तिलाई सो सम्बन्धमा लिखित रुपमा जानकारी दिइने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लेखी आएमा त्यस्तो सेवा सुविधा रोक्नु सम्बन्धित निकायको कर्तव्य हुनेछ ।

२१. निर्देशिकामा संशोधन: नगर कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार यस निर्देशिकामा संशोधन तथा रथपघट गर्न सक्नेछ ।

२२. निर्देशिकाको व्याख्या: यस निर्देशिकाको अन्तिम व्याख्या गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई हुनेछ ।

आज्ञाले
अमृत बहादुर राई
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत